

HAKLARINI GÖRÜN

Kişiyi demanslı olarak değil bir birey olarak görün. Hepimizin hoşlandığı ve hoşlanmadığı şeyler, kendi hayat hikayemiz var, bu bize kim olduğumuz hakkında bir teşhisten daha fazlasını söyler.

HAKLARINI BILIN

Kendinizi ve başkalarını eğitin. Demansı anlamak sadece teşhis ve semptomları tanıyabilmek değildir. Ancak damgalamayı azaltmak ve demansla yaşayan insanların ihtiyaçlarına, isteklerine ve tercihlerine nasıl saygı duyulacağını ve bunlara nasıl cevap verileceğini öğrenin.

HAKLARINI TANITIN

Demans ve İnsan Hakları ve bunları nasıl etkileyebileceğiniz ve savunabileceğiniz hakkında daha fazla bilgi edinin. Birleşmiş Milletler tarafından onaylanan PANEL İlkeleri, İnsan Hakları temelli yaklaşımı uygulamaya koymak ve demansla yaşayan insanlar için gerçek bir değişim sağlamak için bir çerçeve sunmaktadır.

DEMANS HAKLAR PROJESİ

DEMANS HAKLARI - DEMANSLILAR İÇİN HAK TEMELLİ YAKLAŞIM GELİŞTİRMEK projesi, demansla yaşayan insanların, bakıcılarının ve ailelerinin yaşam kalitesini, sosyal katılımını ve saygınlığını artırmayı, demansa hak temelli bir yaklaşım uygulamak için kılavuzlar geliştirmeyi, demansla yaşayan insanların ihtiyaçlarını, isteklerini ve tercihlerini daha iyi sağlamak için sağlık hizmeti ortamlarını desteklemeyi amaçlamaktadır.

TEŞEKKÜR

Bu proje ERASMUS + Programı (2020-I-PT01-KA204-078657) tarafından finanse edilmiş ve DEMANS HAKLARI Konsorsiyumundaki proje ortaklarının katkılarıyla geliştirilmiş ve demansla yaşayan insanlar ve bakıcılarını temsil eden kuruluşlar tarafından onaylanmıştır. Ortaya çıkan "DEMANSLA YAŞAYAN İNSANLAR İÇİN HAKLAR BİLDİRGESİ" aynı zamanda İskoç Parlamentosu'ndaki Alzheimer ile ilgili Partiler Arası Grup tarafından geliştirilen İskoç "İnsan Hakları Bildirgesi" ile İrlanda Alzheimer Derneği ve İrlanda Demans Çalışma Grubu'nun "Demansla yaşayan insanlar için haklar bildirgesine" dayanmaktadır. Bildirge, Birleşmiş Milletler tarafından onaylanan İnsan Hakları temelli politika ve uygulamaya yönelik "PANEL" yaklaşımı, 2017-2025 demansa karşı halk sağlığı müdahalesine ilişkin küresel eylem planı, İnsan Hakları Evrensel Beyannamesi ve Engelli Hakları Sözleşmesi ile uyumludur.

DEMANSLA YAŞAYAN İNSANLAR İÇİN HAKLAR BİLDİRGESİ

SAYGI DUYAR KORUR VE TEŞVİK EDER

DEMENTIA
RIGHT

BU HAKLAR BİLDİRGESİ, Demans ile yaşayan insanları, onları destekleyenleri ve bir bütün olarak toplumu güçlendirmek temel İnsan Haklarına saygı gösterilmesini, korunmasını ve teşvik edilmesini sağlamak için geliştirilmiştir.

İNSAN HAKLARI eşitlik, haysiyet, saygı, özgürlük ve adalete odaklanır ve herhangi bir sakatlık, hastalık veya hastalıktan bağımsız olarak tüm insanların doğasında vardır. İnsan Hakları mutlak ve evrenselidir (tüm insanlar için eşittir), bölünmezdir (eşit öneme sahiptir) ve birbirine bağlıdır (küresel Haklar çerçevesinin parçası olarak etkileşim içindedirler).

Hafıza, düşünme, problem çözme, dil, davranış ve algı ile ilgili sorunlara neden olabilen **DEMANS,** beyin fonksiyonlarının giderek azalmasına sebep olan bir dizi nörolojik durum için bir şemsiye terim olarak tanımlanabilir. Bugün dünya çapında 55 milyondan fazla insan demans ile yaşıyor ve her 3 saniyede bir yeni vaka teşhis ediliyor. Demans dünya çapında yaşlı insanlar arasında engelliliğin ve bağımlılığın en önemli nedenlerinden biridir.

DEMANSI OLAN KİŞİLER, bakıcıları ve aileleri diğer tüm vatandaşlarla aynı haklara sahiptir. Ancak, hastalığın etkisine ek olarak, haklarını yerine getirmede sıklıkla kültürel, sosyal ve ekonomik engellerle karşılaşılıyorlar.

DEMANS HAKLAR PROJESİ tüm politikaların, planların, mevzuat ve programların demans ile yaşayan insanların ihtiyaç ve tercihlerine duyarlı olması gerektiğine inanır, ve onların İnsan Haklarına değer verir.

GERÇEK DEĞİŞİMİ SAĞLAYACAK İLKELER

PANEL ilkeleri, insan haklarına dayalı bir yaklaşımı uygulamaya koymak ve demansla yaşayan insanların gerçek bir değişim sağlanması için bir çerçeve sağlar .PANEL, Katılım, Hesap Verebilirlik, Ayrımcılık Yapmama ve Eşitlik, Güçlendirme ve Yasallık anlamına gelir

PANEL yaklaşımı, Birleşmiş Milletler tarafından desteklenmektedir ve DSÖ Küresel Demans Eylem Planı tarafından tanımlanan tüm kesişen ilkeleri içermektedir.

KATILIM

Demansla yaşayan insanlar, bakıcıları ve aile üyeleri, herhangi bir vatandaş gibi, sağlık ve sosyal bakım politikaları da dahil olmak üzere kendilerini veya refahlarını etkileyebilecek tüm kararlara katılma hakkına sahiptir. Demansla yaşayan insanlar ve bakıcıları, erişilebilir, doğru bilgiye ulaşma ve karar alma sürecine katılmalarını sağlamak için desteklenme hakkına sahiptir. Ayrıca bakım ihtiyaçları ile ilgili değerlendirme, planlama, destek, tedavi ve ileri karar verme gibi tüm kararlara tam katılım hakkına sahiptirler; Ayrıca, demans ile yaşayan insanlar, kendi irade ve tercihlerine mutlak saygı duyarak hayatlarını mümkün olduğunca bağımsız yaşama ve topluluklarına aktif olarak katılma hakkına sahiptir.

HESAP VEREBİLİRLİK

Hak sahipleri olarak, demans ile yaşayan kişiler, bakıcıları ve aile üyeleri, Temel Haklarını günlük yaşamlarının her alanında kullanma hakkına sahiptir. İlgili taraflar olarak, kamu ve özel kuruluşlar, gönüllü kuruluşlar ve demansla yaşayan kişilerin bakım ve tedavisinden sorumlu bireyler, demansla yaşayan kişilerin İnsan Haklarını kullanmalarını sağlamak için yetkilendirilmeli ve sorumlu tutulmalıdır.

AYRIMCILIK YAPMAMA VE EŞİTLİK

Demansla yaşayan kişiler, bakıcıları ve aile üyeleri, yaş, engellilik, cinsiyet, etnik köken, cinsel yönelim, dini inançlar, sosyal, medeni, aile veya diğer herhangi bir durum gibi hiç bir temelde ayrımcılığa uğramama hakkına sahiptir. Tüm halk sağlığı ve sosyal bakım politikaları ve programları, demans konusunda uzman profesyoneller tarafından geliştirilmeli ve sunulmalı, kişi merkezli olmalı, eşitliği desteklemeli ve herkes için erişilebilir olmalıdır.

GÜÇLENDİRME

Demansla yaşayan insanlar, bakıcıları ve onları temsil eden kuruluşlar, demansla ilgili savunuculuk, politika, planlama, mevzuat, hizmet sağlama, izleme ve araştırmaya katılmaları için güçlendirilmeli ve desteklenmelidir. Demansla yaşayan insanlar ve bakıcıları, özerkliklerini geliştirmek ve hayatlarının her alanına tam olarak dahil olmalarını ve katılımlarını sağlamak için herhangi bir sosyal ve yasal hizmete erişim hakkına sahiptir.

Demanslı kişiler yaşam kalitesini sağlamak, maksimum bağımsızlığı sürdürmek; işe, eğitime ve anlamlı günlük faaliyetlere erişim yoluyla fiziksel, psikolojik ve sosyal refahı sağlamak için tam olarak desteklenmelidirler.

YASALLIK

Demansla yaşayan kişiler, diğer vatandaşlarla aynı medeni ve yasal İnsan Haklarına sahiptir. Bilişsel bozukluğu nedeniyle belirli bir eylem veya karar alma kabiliyetine sahip olmayan bir kişi adına hareket eden görevliler, ehliyet ve engelliliğe ilişkin ulusal mevzuatın ilke ve hükümlerini göz önünde bulundurmalıdır, İnsan Hakları Evrensel Beyanamesi, Engelli Kişilerin Haklarına Dair Sözleşme ve diğer uluslararası İnsan Hakları belgeleri ile uyumludur. Haklara riayet edilmediği durumlarda, demansla yaşayan kişiler ve bakıcıları etkili şikayet ve itiraz prosedürleri yoluyla çözüm arama ve bu süreçte desteklenme hakkına sahiptir.

